

בית משפט לתביעות קטנות בעפולה

15 אפריל 2008

ת"ק 520-02-08 יעקב ואח' נ' אל-על
נתיבי אויר לישראל בעמ

3

לפני כב' השופט יונתן אברהם

מבקשת / נתבעת

1. אל-על נתיבי אויר לישראל בע"מ

נגד

משיבים/תובעים

1. ששון יעקב

2. אורלי חסיבה יעקב

3. אורי יעקב

החלטה

הבקשה שלפניי עניינה לאיזה בית משפט מסורה הסמכות המקומית לדון בתביעה נשוא התיק דנן. הנתבעת היא אל על נתיבי אויר לישראל בע"מ (להלן: "המבקשת"). התובעים (להלן: "המשיבים") הזמינו דרך סוכנות נסיעות טיסות מישראל לארצות הברית וחזרה וכן טיסות פנימיות. עסקינן בתביעה לפיצוי כספי בגין נזקים אשר נגרמו, לפי הטענה, למשיבים עקב הפרת התחייבויותיה של המבקשת ומחדליה באשר להזמנת הטיסות הנ"ל.

לטענת המבקשת לבית המשפט לתביעות קטנות בעפולה אין סמכות לדון בתביעה, מאחר שאין בחלופות המופיעות בתקנה 2 לתקנות שיפוט בתביעות קטנות (סדרי דין), תשל"ז – 1976 (להלן: "התקנות") חלופה כלשהי המקנה לו סמכות.

וביתר פירוט, מקום מושבה של המבקשת אינו באזור בית משפט זה שכן אין למבקשת סניפים בעפולה או בתחום הסמכות המקומית של בית המשפט בנצרת, משרדה הראשי של המבקשת נמצא ברמת גן ומשרדים נוספים נמצאים בבאר שבע, חיפה, ירושלים, תל אביב ואילת.

עמוד 1 מתוך 5

בית משפט לתביעות קטנות בעפולה

15 אפריל 2008

ת"ק 520-02-08 יעקב ואח' נ' אל-על
נתיבי אויר לישראל בעמ

כמו כן המקום שנועד לקיום ההתחייבות וכן מקום המחדל שבשלו תובעים הנו בארצות הברית. לפיכך, טוענת המבקשת יש להעביר את התביעה לדיון בפני בית המשפט לתביעות קטנות בתל אביב.

בתגובתם טענו המשיבים כי הם מתנגדים לבקשה.

כן טענו כי סברו לתומם כי גוף גדול כמבקשת אשר לו סניפים רבים בכל הארץ לא ייתפס לטענות בדבר סמכות מקומית וידרוש להעביר את הדיון הרחק ממקום מושבם של התובעים ובכך יוסיף על סבלם.

לטענתם, הם יצרו קשר עם משרד הנסיעות באמצעות אתר האינטרנט ורכשו כרטיסי טיסה, כך שההצעה הייתה באמצעות האינטרנט, את התשלום ביצעו המשיבים באמצעות כרטיסי אשראי בשיחה טלפונית עם משרד הנסיעות.

כן נטען כי חרף העובדה שהפעולה המשפטית של כריתת החוזה נעשתה באמצעות סוכנות הנסיעות עדיין ניתן להכיר בהתקשרות חוזית ישירה בין המבקשים למשיבים מכוח דיני השליחות שכן משרדו של סוכן עצמאי העובד עבור גוף מאוגד, נחשב לצורך הסמכות המקומית כמקום העסקים של אותו גוף כנדרש בתקנה 3(א)(1) לתקנות (מקום מגוריו או עסקו של הנתבע).

כן נטען כי המבקשת מפעילה באמצעות אתר האינטרנט שלה שירות הזמנת טיסות ותשלום בגין כך באמצעות האינטרנט.

דיון

תקנה 2 לתקנות שיפוט בתביעות קטנות (סדרי דין), תשל"ז – 1976 קובעת כך:

"תביעה תוגש לבית המשפט שאיזור שיפוטו הוא אחד המקומות המנויים להלן, והוא על

אף האמור בכל הסכם שבין בעלי הדין; ואלה הם:

(1) מקום מגוריו או עיסקו של הנתבע;

(2) מקום יצירת ההתחייבות;

(3) המקום שנועד, או שהיה מכוון, לקיום ההתחייבות;

(4) מקום המסירה של הנכס;

(5) מקום המעשה או המחדל שבשלו תובעים;

(6) בתביעה שכנגד - מקום הגשת התביעה המקורית;"

בית משפט לתביעות קטנות בעפולה

15 אפריל 2008

ת"ק 520-02-08 יעקב ואח' נ' אל-על
נתיבי אויר לישראל בעמ

המקומות המנויים בתקנה הינם אלטרנטיביים ולכן אם מסורה הסמכות ליותר מאשר בית משפט אחד על פי חלופות הנ"ל, הברירה היא בידי התובע לבחור את ביהמ"ש אליו יגיש תביעתו (ראה: ד"ר י. זוסמן, סדר הדין האזרחי, מהדורה שביעית 1995, עמ' 72).

אין חולק וכפי שמצוין בכתב התביעה, מענה של הנתבעת הינו בשדה התעופה בן גוריון, באזור סמכותו של בית המשפט בתל אביב וסניף באזור סמכותו של בית משפט זה אין לה. כמו כן אין חולק כי המקום שנועד או היה מכוון לקיום ההתחייבות וכן מקום המעשה או המחדל שבגינו תובעים הנו בארצות הברית ואין סמכות לבתי המשפט בעפולה ובתל אביב מכוח חלופות אלה.

לטענת המבקשת, מקום יצירת ההתחייבות של המבקשת לספק למשיבים את הזמנתם הנו בתל אביב (שהרי לטענתה אין בחלופות הנ"ל כדי להקנות סמכות לבית המשפט בעפולה). ואילו המשיבים טוענים כי יצירת ההתחייבות נעשתה בטלפון דרך סוכנות הנסיעות ומכוח דיני השליחות (על פי מקום מושבה של סוכנות הנסיעות) יש סמכות לבית המשפט בעפולה.

סבורני כי אין בסיס לטענת המשיבים, ואנמק מדוע.

דרכו של חוזה כי הוא נכרת בהצעה וקיבול.

הקיבול הוא הצעד האחרון הסופי במנגנון כריתת החוזה. משנתקבלה ההצעה הרי היא הופכת לחוזה ושני הצדדים קשורים בקשר משפטי מחייב.

לעניין מקום כריתת החוזה (מקום יצירת ההתחייבות) ראה פרידמן דיני חוזים, כרך א בעמ' 209:

"החוזה נכרת במקום מסירתה של הודעת הקיבול, היינו במקום מושבו של המציע. אם המציע מתגורר בתל אביב והניצע בירושלים, תהא הסמכות המקומית לבית המשפט בתל אביב. כך הוא אם תהליך כריתתו של החוזה הוא בהתכתבות רגילה, או באמצעות תקשורת אלקטרונית מסוג כלשהו שיחת הטלפון "ניתנת בירושלים" אך היא נמסרת למציע בתל אביב..." (הדגשה בקו שלי י.א.).

בענייננו, המבקשת הציעה את הצעתה טרם ההתקשרות בחוזה באמצעות האינטרנט, שיחת הטלפון מאת המשיבים (הקיבול) באמצעות סוכנות הנסיעות, נציגת המבקשת, ניתנה בצפון אך נמסרה בתל אביב ועל כן על פי חלופה זו הסמכות לדון בתובענה מסורה לבית המשפט בתל אביב שכן מקום יצירת ההתחייבות הנו במקום מסירת הודעת הקיבול (מקום מושבה של המציעה, המבקשת) בתל אביב.

בית משפט לתביעות קטנות בעפולה

15 אפריל 2008

ת"ק 520-02-08 יעקב ואח' נ' אל-על
נתיבי אויר לישראל בעמ

אציין כי אמנם בבר"ע 501/84 ("הסנה" חברה ישראלית לביטוח בע"מ נ' רוטמן, פ"ד לט (26) (1). נפסק, שאפשר להגיש תובענה כנגד חברת ביטוח בבית המשפט של המקום בו פועל סוכן ביטוח עצמאי כסוכנה אך בנסיבות מקרה דנן פעלה סוכנות הנסיעות כמתווכת עצמאית בלבד בין ספק השירות (המבקשת) לבין מזמין השירות (המשיבים), וככזו אין להטיל עליה את מחדלי הספק ואין לגזור ממקום מושבה סמכות מקומית למחדלי המבקשת.

כעת יש לבחון האם אכן כטענת המשיבים ניתן לראות בעובדה שהמבקשת מפעילה באמצעות אתר האינטרנט שירות הזמנת טיסות ותשלום עבורן כמקנה סמכות מקומית לכל בית משפט בארץ ובכללם לבית המשפט בעפולה.

הדעות באשר לסמכות המקומית מקום שמדובר בתביעות כנגד ספקי שירותים באינטרנט חלוקות נוכח העדרה של הוראת חוק באשר לסמכות המקומית המוקנית בהתקשרות באינטרנט. אכן קיימת גישה הרואה באתר האינטרנט כערוץ "רב סניפי" שהסמכות הנוגעת לו חנה כלל מדינת קרי, נתונה לכל בית משפט בארץ (ראה לעניין זה ת"ק (אילת) 1389/07 הדקה ה-90 בע"מ נגד שלמה גרבינר תק-של 2008 (1) 14749).

וכן ראה (ת.ק. ירושלים) 4137/05 חקיקאן אסף נ' הדקה ה-90 בע"מ החלטה מיום 10/01/2006 שם מאמץ ביהמ"ש את פסיקת המחוזי וקובע כי :

"הואיל וכאמור הנתבעת מנהלת את עסקיה באמצעות האינטרנט בכל הארץ, מכאן ניתן לטעון, כדברי כב' השופט לזין ברע"א 39/89 הנ"ל, שהנתבעת עשויה להיתפס לשיפוט של כל בית משפט בישראל, לפי העניין".

כן ראה בבש"א (מחוזי ירושלים) 2841/03 רעות אלקטרוניקה ורכיבים בע"מ נ' מראות אימג' בע"מ החלטה מיום 14/12/03, שם נקבע כי תביעות בנושאי אינטרנט, ניתן להגיש בכל מקום בישראל. את הסמכות הזו, נקבע שם, ניתן להסיק מתוך סעיף (5) בתקנה מספר 3 לתקנות סדר הדין האזרחי: "מקום המעשה או המחלל שבשלו תובעים". מעשה באינטרנט או מחדל ברשת האינטרנט שבגיני תובעים, ניתן לתבוע בכל בית משפט בישראל.

עם זאת סבורני כי גם אם יש לקבל גישה זו יש ליישמה מקום שכריתת החוזה נעשתה דרך האינטרנט ישירות ולא דרך סוכנות נסיעות כפי שנעשה במקרה דנן. בענייננו, אמנם ההצעה נעשתה דרך האינטרנט אך הקיבול לא נעשה באמצעותו (השתכללות העסקה/החוזה) אלא דרך סוכנות נסיעות (נציג המבקשת) באמצעות הטלפון, כך נטען על ידי המשיבים בתגובתם ובתצהיר שצורף לה. המשיבים לא ביצעו את הזמנת כרטיסי הטיסה באמצעות האתר של המבקשת באינטרנט והתשלום עבורם לא נעשה עצמאית על ידי הקלדת פרטי כרטיס האשראי שלהם באתר המבקשת.

בית משפט לתביעות קטנות בעפולה

15 אפריל 2008

ת"ק 520-02-08 יעקב ואח' נ' אל-על
נתיבי אויר לישראל בעמ

למעשה, אתר האינטרנט של המבקשת היה כלי בידם למידע על הטיסות שביכולתם לרכוש ותו לא ועל כן יש לדחות את טענת המשיבים שבשל כך שהמבקשת מנהלת עסקיה באמצעות האינטרנט היא עשויה להיתפס לשיפוטו של כל בית משפט בישראל ובכלל בית המשפט זה.

לאור כל האמור לעיל דין הבקשה להתקבל.
אני מורה על העברת התיק לבית המשפט לתביעות קטנות בתל אביב.

בנסיבות העניין ואי הבהירות בדין כפי שפורטה לעיל, לא מצאתי לעשות צו להוצאות.

בתיק יועבר לבית המשפט לתביעות קטנות בתל אביב.

חתימה

עמוד 5 מתוך 5